فهرست شده — غلامرضا عرفانیان

بسم الله الرحمن الرحيم

ثنائیکه خرد خرده بین مهندسان عقده کشای درادای دقیقه از آن زبان اعتراف بعجز و قصور
کشاید و ستایشی که فکر اصابت قرین رصدان فلك پیمای باولین درجه ان شرح و بیان اقرار
بتجبر و نارسائی نماید ثنا و ستایش بارگاه شهنشاهی که طباق سموات بلند و رقیمت چند از دفتر
دیوان قدرتش و نقدیست اسماء و انجم و خورشید آسمان پیوند دیناری و درهمیکه معدود
از خزینهٔ خازن سلطنت وی تعالیت آلاؤه اگر صفحات زیج اقالیم زمین را بجداول
انهار و رقوم نجوم و اشجار محلی و مزین نمی ساخت هیچ مستخرجی استخراج تقویم انواع حبوب
و ثمار نتوانستی نمود و اگر راه ظلمت آباد عناصر را بمشاعل ثوابت و سیار تابدار و مهتاب
و آفتاب نوربار ظاهر نمیکرد رسیدن بسر منزل مقصود و نجات از ورطات غفلت و
مهالك چه ممکن بود از نارسائی غور محیط قدرتش ابرخس خسی است برهمن دستانسوس

و در اندیشهٔ ارتفاع قدرش بطلمیوس خفاشی از رسیدن بآفتاب حقیقت مایوس براهین
اقلیدس در بیان اشکال صنایع او حرفی ناتمام و هزاران جمشید کاشی چون نصیر طوسی
در بحث سودای خام اما بعد چون این خیرخواه اصناف آفرینش و تماشائی کارگاه دانش
و بینش سوائی جی سینگه از بدو فطرت و عنفوان شعور بفن ریاضی مشعوف و مالوف بود و همواره
عنان طبعش بکشف دقایق و حل غوامض آن مصروف و بتأیید کردگار از اصول و قوانین
آن حظی وافر و نصیبی کامل حاصل کرد و چنان یافت که استخراج تقاویم کواکب که از زیجهای
متعارف مثل زیج جدید سعید گورکانی و خاقانی و تسهیلات ملا چند اکبرشاهی و ملا
فرید شاه جهانی و کتابهای هندی و زیج فرنگی میشود اغلب اکثر اوقات در زمانهٔ صعود و
عیان بیابند خصوصاً رویت اهله که حساب آن با مشاهده کم موافقت میکند و حال
آنکه کارهای مشترك ارباب ملل و نحل و اصحاب دین و دول بآن منوط و مربوط است و همین
طور در اوقات ظهور و خفای کواکب سیارات و ازمنه کسوفات و خسوفات اکثر
تفاوت فاحش روی میدهد این معنی را بجناب حضرت قدر قدرت مهر سپهر ابهت
و کامکاری غرهٔ ناصیهٔ عظمت و شهریاری در یکتای بحر خلافت کبری دری بهیمنای
فلك سلطنت عظمی خورشید علم قمر حشم مریخ رمح عطارد قلم ناهید خدم سپهر آستان مشتری
نگین کیوان پاسبان السلطان ابن السلطان ابن السلطان الخاقان ابن الخاقان الخاقان
سکندر جاه ظل الله پادشاه غازی محمد شاه لازال مظفراً فی المغازی رسانید فرمودند
که چون دانای اسرار و ادراین امر مهمات تمام است مهندسان و منجمان فرقهٔ اسلام

ا	انکه بر مابض این های است	ر ط له	ل ا	٦
ب	متقدم دو کوکب که بر کتف اند	ر ک ه	کا ل	چه ۴
ج	تالی همان دو کوکب	ر ا له	کا ل	چه ۴
د	انکه بر میان بدن سبع است	ر و ه	کا لد	چه ۴
ه	انکه بر شکم است در زیر پرند	ر ا ۹	ا ل	چه ۵
و	انکه بر فخذ است	ر ک ه	ر ط له	۵
ز	شمالی آن دو کوکب که برین فخذ اند	ر و ط	ر ط ه	۵
ح	جنوبی ترین همان دو کوکب	ر و له	ر ط ن	۵
ط	انکه بر طرف قطن است	ر ط	ل ٧	چه ۴
ی	انکه کوکب را بطلیموس گفته است جنوبی آن سه کوکب است که بر طرف دنبال	ر ه ط	لا ه	۵
یا	اوسط همان سه کوکب	ر ه کا	ل لو	چه
یب	شمالی همان سه کوکب	ر و له	ر ط ه	۵
یج	جنوبی ترین همان دو کوکب که بر گردن اند	ط ٠ ۲	ر ح	۴
ید	شمالی ترین همان دو کوکب	۲ ٠ ا	ه ه	۵
یه	متقدم آن دو کوکب که بر خطم یعنی بینی اند	ر ط ه	ه کا	چه ۵
یو	تالی همان دو کوکب	۲ ط ه	ه ل	چه ۵
یز	جنوبی ترین همان دو کوکب که بر پای متقدم اند یعنی بر دست	ر ح ع	ه د	۵
یح	شمالی ترین همان دو کوکب	ر کا د	ا ل	چه ۵

صورت مجمره

ا	شمالی ترین آن دو کوکب که بر قاعده اند	۲ کا ر ط	که م	۸	۴
ب	جنوبی ترین همان دو کوکب	۲ ر ط	ه ه	۸	۴

ان ثاقب که بر دهان [illegible] است

١٩٢

ج	ان کوکب که بر میان سر مجمره است	۲ ط ط	و ل	۸	۴
د	شمالی ترین ان سه کوکب که بر موضع آتش اند	۲ ن ط	له ع		چه ۵
ه	جنوبی ترین دو کوکب متقارن که باقی اند از آن سه کوکب	۲ ح ط	له		۴
و	شمالیترین همان دو کوکب	۲ ح ط	له ع		۴
ز	انکه بر طرف زبانه آتش است	۲ له	ل ط له		۴

کواکب اکلیل جنوبی

ا	انکه متقدم است از بیرون از جمله قوس جنوبی	ط ه	که له		۴
ب	انکه تالی اوست و بر اکلیل است	ط ه س	کا ح		٦
ج	انکه تالی این تالیست	ط ط ه	مو ل		چه ۵
د	انکه تالی این تالی آخر است	ط ح له	ر ط نا		چه ۵
ه	انکه بعد از اوست و او در پیش رکبه رامی است	ط ط ه	ح ح		چه ۵
و	انکه بعد از این کوکب است و او شمالیتر از کوکب رکبه	ط ح ح	ل ح		۵
ز	انکه از این کوکب مذکور شمالی تر است	ط ط	ل س		۵
ح	انکه از این کوکب گذشته هم شمالی تر است	ط ط س	ه ه		۵
ط	تا دو کوکب متقدم که بعد از این کوکب اند در فرش شمالی	ط ح ه	ه س		٦
ی	متقدم بر همین دو کوکب که ذکر کرده اند	ط ح ط	ه ط		٦
یا	متقدم همین دو کوکب و از ایشان در [illegible]	ط ه له	ه له		چه ۵
یب	متقدم ترین کوکب آخر	ط ه ه	ل له		چه ۵
یج	باقی کواکب و او جنوبی تر است	ط ٠ ط	ح ل		۵

کواکب حوت جنوبی

ا	ان کوکب که بر دهن است و او ان کوکب است که بر ابتداء آب است	ر ع ع	کا ل	۸	۴

ا	متقدم ان سه کوکب که بر استدارت عنز اند		ل یا کح	لو ل		۴
ب	اوسط همان سه کوکب		ل ط ه	و ب		۴
ج	تالی همان سه کوکب		ل یا نا	ر ه		۴
د	انکه بر شکم است		ل هـ ح	کا ب		۵
ه	انکه بر شرکه جزو است که بر پشت است		ل که	ل ه		د ضه
و	تالی ان کوکب که بر شکم اند		ل کا ه	ل ه		۵
ز	متقدم همان دو کوکب		ل یط	ل ه		۵
ح	تالی ان سه کوکب که بر رکه شمالی اند		ل نه	ا و نا		۵
ط	اوسط همان سه کوکب		ل بح	ل ع		۴
ی	متقدم ان سه کوکب واو بر طرف ذنب است		ل بح	ه یا		د ضه

قد تمت تتمه على يد راقمه
تراب اقدام الطالبين
وخادم مجالس
العارفين محمد
ابن على اكبر
١٢٤٢
سنه